

Accelerating
the future
of aerospace

NLR-CR-2026-086 | maart 2026

Kwartaalrapportage meldingen geluidhinder vliegbasis Gilze-Rijen

Vierde kwartaal 2025

OPDRACHTGEVER: Ministerie van Defensie

Koninklijke NLR - Nederlands Lucht- en Ruimtevaartcentrum

Accelerating
the future
of aerospace

NLR-CR-2026-086 | maart 2026

Kwartaalrapportage meldingen geluidhinder vliegbasis Gilze-Rijen

Vierde kwartaal 2025

OPDRACHTGEVER: Ministerie van Defensie

AUTEUR(S):

5.1.2.e

NLR

Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de eigenaar en/of opdrachtgever.

OPDRACHTGEVER	Ministerie van Defensie
CONTRACTNUMMER	8500017913
EIGENAAR	NLR
NLR DIVISIE	Aerospace Operations
VERSPREIDING	Beperkt
RUBRICERING TITEL	ONGERUBRICEERD

GOEDGEKEURD DOOR:																							
AUTEUR								REVIEWER								BEHERENDE AFDELING							
5.1.2.e								5.1.2.e								5.1.2.e							
DATUM								DATUM								DATUM							

Inhoudsopgave

Afkortingen	4
Introductie	5
1 Baangebruik: aantal starts en landingen	6
2 Melders en Meldingen	7
3 Meldingen per vluchttype	8
4 Vliegtuigbewegingen en melderlocaties	9
5 Melders en meldingen per woonplaats	10
6 Verdeling over de tijd	12
7 Bijzonderheden in het vierde kwartaal 2025	13

Afkortingen

ACRONIEM	OMSCHRIJVING
COVM	Commissie Overleg & Voorlichting Milieu
CTR	Control Zone
FANOMOS	Flight Track and Aircraft Noise Monitoring System
HVO	Handvaardigheidsoefening
NLR	Nederlands Lucht en Ruimtevaart Centrum

Introductie

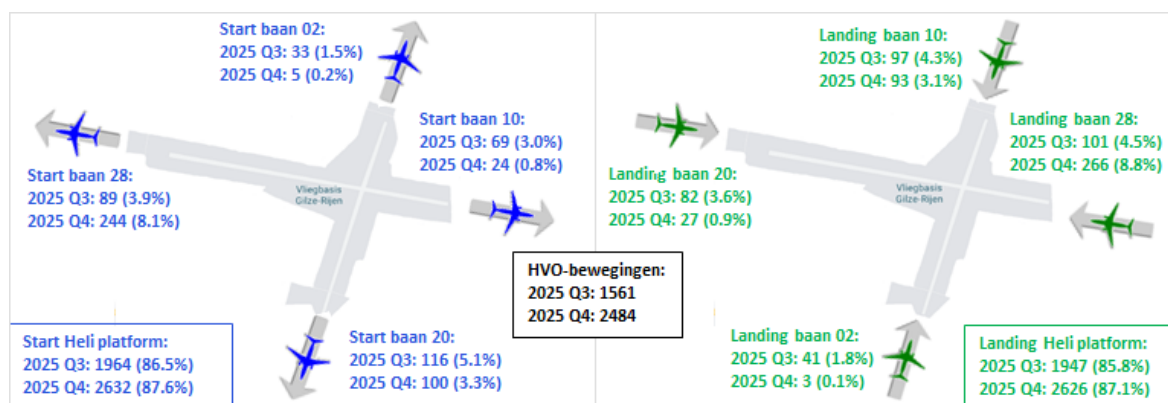
Dit document vormt de kwartaalrapportage over de geluidhinder rond de vliegbasis Gilze-Rijen in het vierde kwartaal 2025. De rapportage biedt een overzicht van alle ingediende meldingen. Trends zijn weergegeven door de gegevens van het voorgaande kwartaal op te nemen. Doel van de rapportage is de Commissie Overleg & Voorlichting Milieu (COVM) meer inzicht te geven in de ontwikkeling en trends met betrekking tot meldingen over de geluidhinder van vliegverkeer.

Per 18 november 2025 is CLRS overgestapt op een nieuw systeem voor de verwerking van hindermeldingen. Dit systeem hanteert eigen melderidentificaties en kan locatiegegevens op een afwijkende wijze registreren. Als gevolg hiervan is het niet mogelijk om meldingen uit het nieuwe systeem één-op-één te koppelen aan meldingen uit het voorgaande systeem. Daardoor kan niet met volledige zekerheid worden vastgesteld of meldingen binnen Q4 vóór en na 18 november afkomstig zijn van dezelfde melder.

Deze systeemwijziging leidt ertoe dat voor de analyse van Q4 melders over de totale rapportageperiode niet volledig consistent kunnen worden verwerkt.

1 Baangebruik: aantal starts en landingen

Onderstaande figuur geeft inzicht in het aantal en percentage vliegtuigbewegingen, per vluchtsoort (start of landing) en per gebruikte start- of landingsbaan (02-20, 10-18 of een heli platform). Ter vergelijking zijn de aantallen opgenomen van het vorige kwartaal. De percentages geven respectievelijk het deel aan van het totaal aantal starts (linker deel) en landingen (rechter deel). Daarnaast is nog het aantal zogeheten HVO-bewegingen weergegeven.¹

Figuur 1: Aantallen vliegtuigbewegingen per vluchtsoort en baanrichting

¹ HVO-bewegingen zijn vliegtuigbewegingen op/boven het terrein van de vliegbasis.

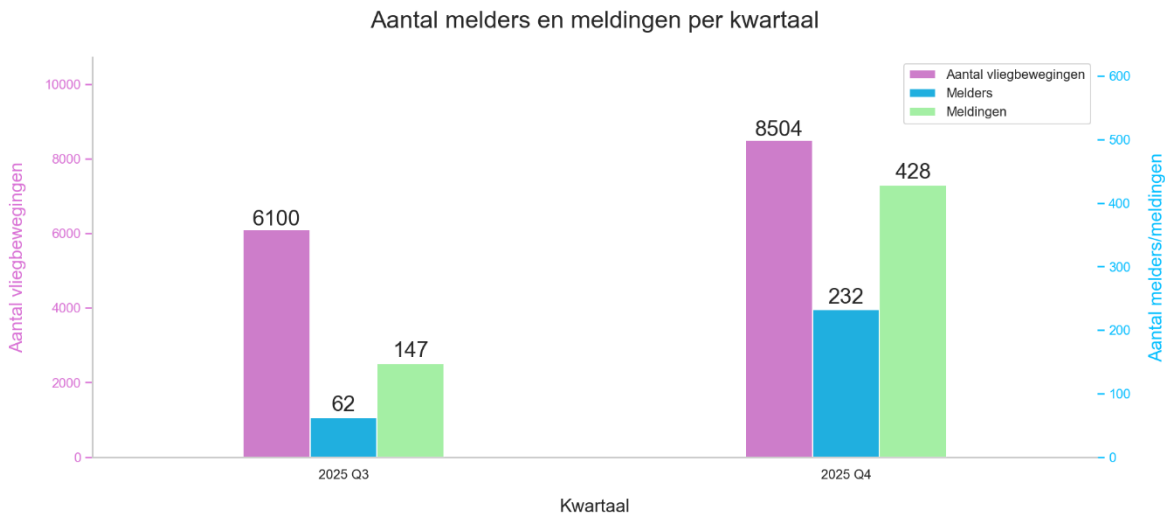
2 Melders en Meldingen

Onderstaande tabel geeft inzicht in het totaal aantal meldingen, zowel voor het vierde kwartaal van 2025 als voor het voorgaande kwartaal. De meldingen zijn hierbij gegroepeerd zodat inzicht ontstaat over het aantal meldingen dat per melder is ingediend.

Tabel 1: Melders en meldingen

Aantal meldingen:	2025 Q3		2025 Q4	
	melders	meldingen	melders	meldingen
150+	0	0	0	0
76-150	0	0	0	0
26-75	0	0	2	88
11-25	2	44	1	18
1-10	60	103	229	322
Totaal	62	147	232	428

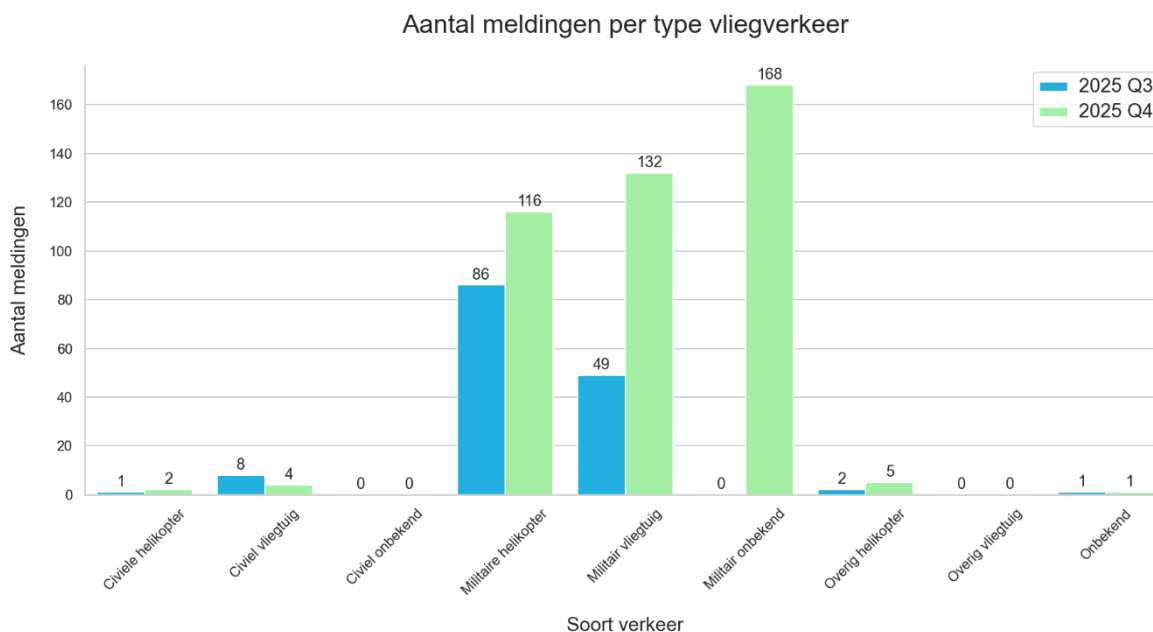
De aantallen voor het aantal melder en meldingen zijn, samen met het aantal vliegtuigbewegingen, grafisch weergegeven in Figuur 2.

Figuur 2: Verdeling melders en meldingen

3 Meldingen per vluchttype

In Figuur 3 zijn de meldingen weergegeven die aan vliegtuigbewegingen zijn gekoppeld. Als referentie zijn ook de gegevens van het vorige kwartaal opgenomen. Wanneer het niet mogelijk is om een melding te relateren aan een specifieke vliegtuigbeweging, wordt deze meegeteld als “onbekend”. Helikopters en vliegtuigen die niet tot civiel of militair verkeer horen, zijn als “overig” opgenomen; hieronder valt bijvoorbeeld recreatief verkeer, of verkeer waarvan het vluchttype niet bekend is.

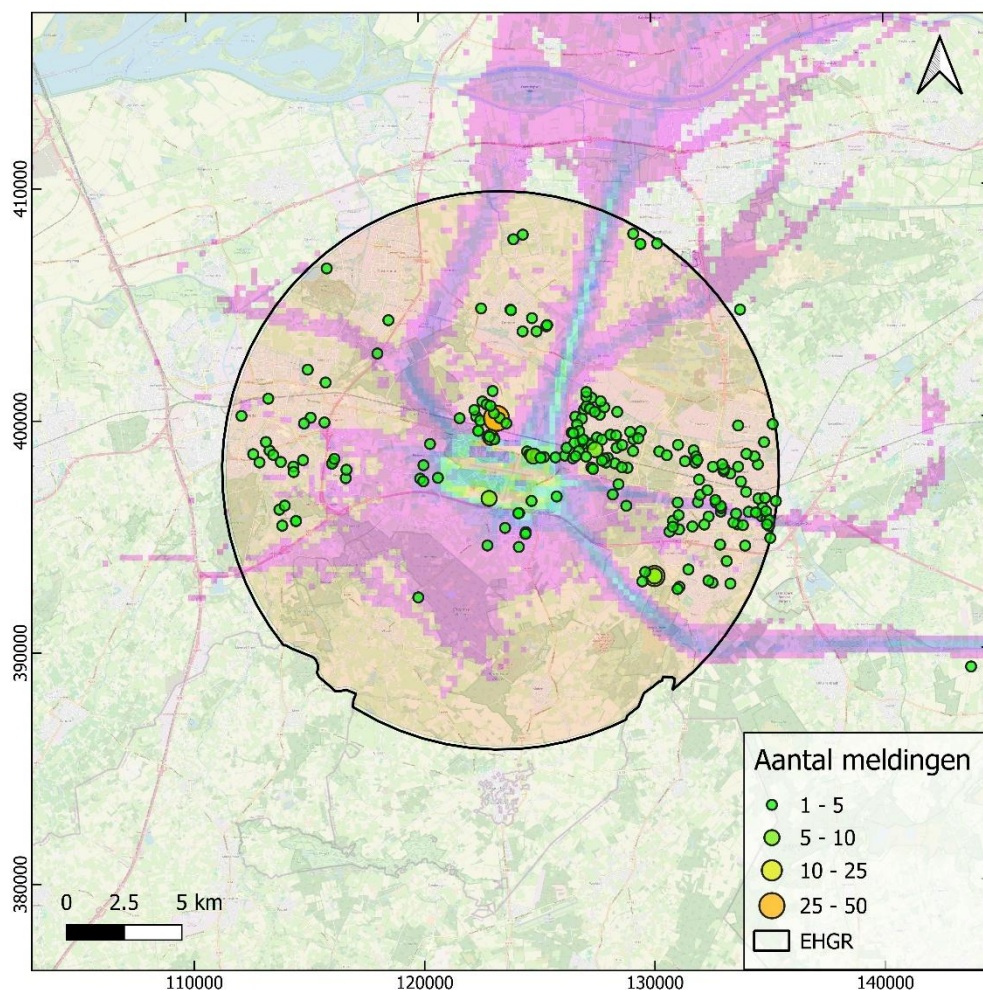
Figuur 3: Verdeling van meldingen naar vluchttype

4 Vliegtuigbewegingen en melderlocaties

Onderzocht is waar de vliegtuigbewegingen zich in het vierde kwartaal van 2025 bevonden. De dichtheid van het verkeer is bepaald op basis van de werkelijke vliegtuigpassages; vliegtuigen worden in de telling meerdere keren meegeteld wanneer ze vaker passeren, zoals bijvoorbeeld bij circuitvluchten het geval is. Alleen de vliegtuigpassages die opgepakt zijn door de radar zijn meegenomen in de analyse. In het geval het vliegp pad van een passage niet is geregistreerd, is het niet mogelijk deze beweging mee te tellen.

In Figuur 4 is het resultaat te zien voor het militair en civiel vliegverkeer van en naar de vliegbasis Gilze-Rijen, in het vierde kwartaal 2025. De figuur laat ook de Control Zone (CTR) van vliegbasis Gilze-Rijen zien.

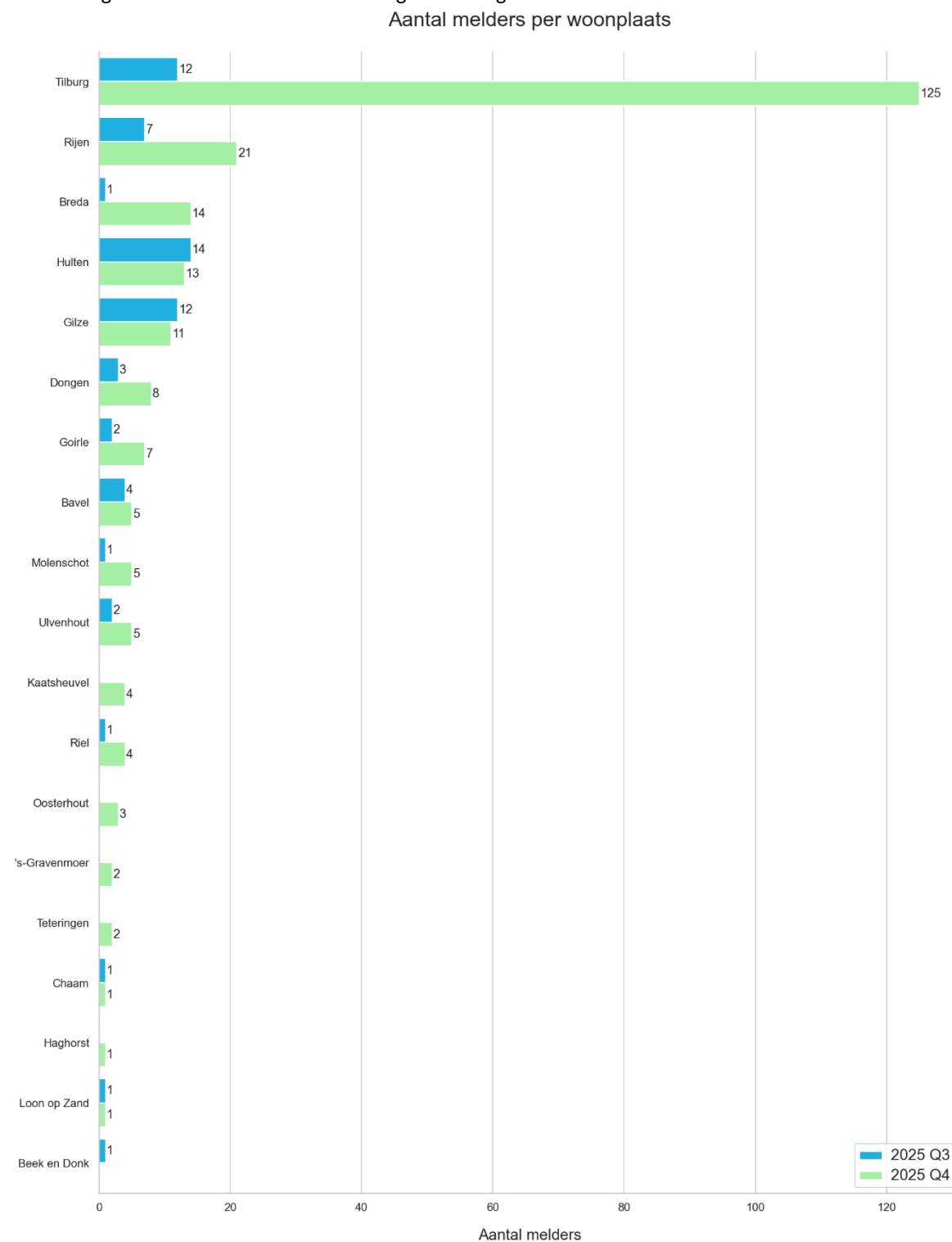
Onderstaande kaart geeft ook aan hoe de meldingen geografisch verdeeld zijn over de regio. Elke stip in de kaart geeft de positie weer (per 6-positie postcode) van waaraf meldingen zijn gedaan in het vierde kwartaal 2025.

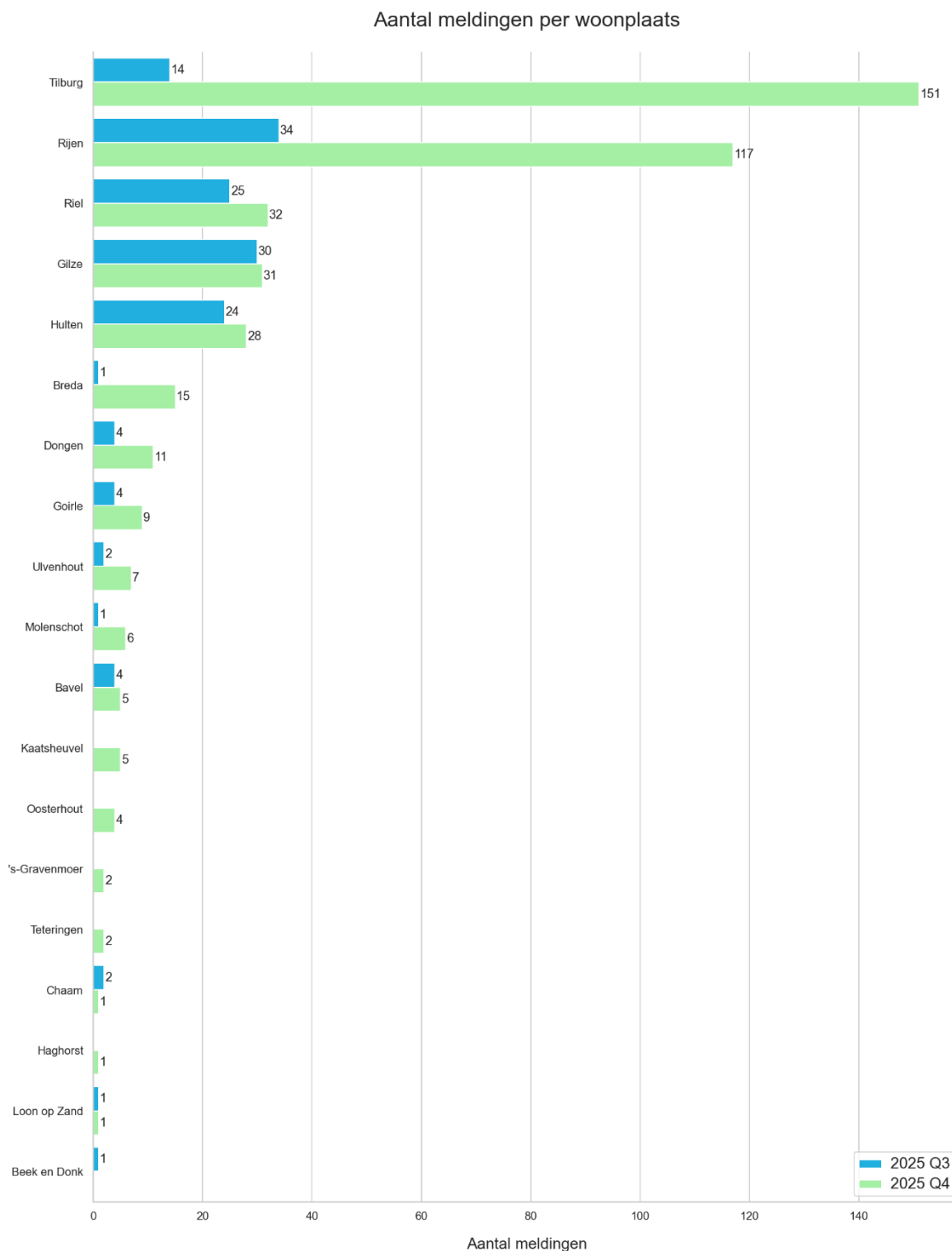
Figuur 4: Dichtheid van militair en civiel vliegverkeer van en naar de vliegbasis, gecombineerd met de locaties van melders

5 Melders en meldingen per woonplaats

De volgende figuren geven het aantal melders en meldingen per woonplaats, zowel grafisch als in aantallen. Ter vergelijking zijn de gegevens van het vorige kwartaal toegevoegd. Vanuit woonplaatsen die niet zijn opgenomen werden in geen van beide kwartalen meldingen ontvangen.

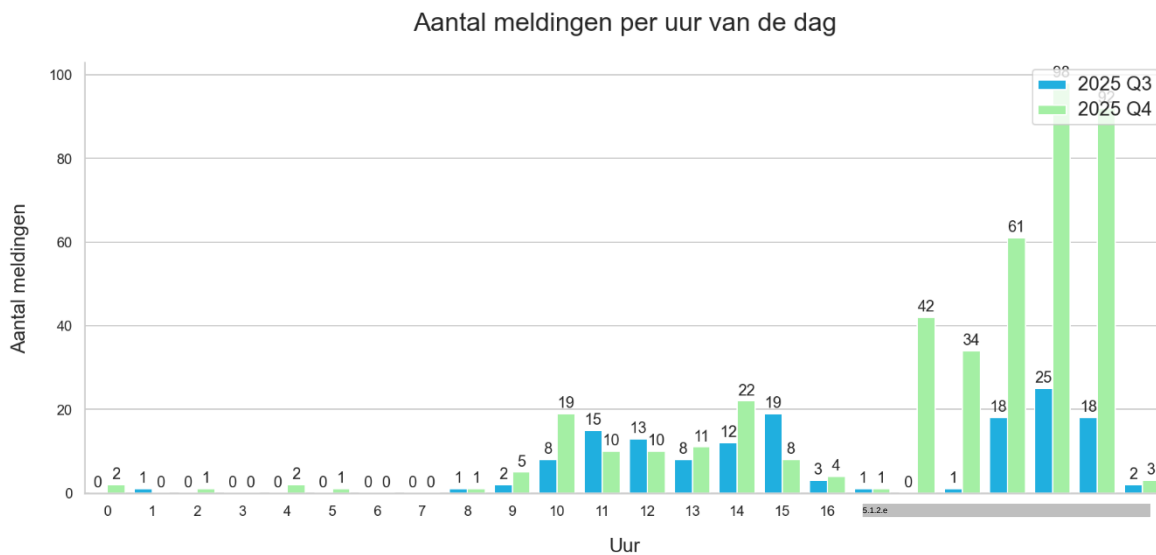
Figuur 5: Melders per woonplaats

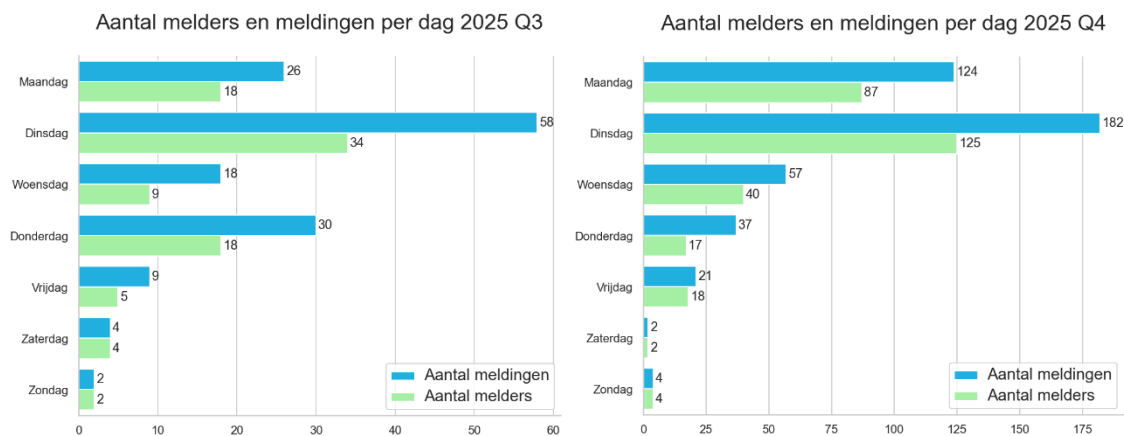
Figuur 6: Meldingen per woonplaats

6 Verdeling over de tijd

Figuur 7 geeft de verdeling weer van de meldingen naar het uur van de dag en Figuur 8² de verdeling naar dag van de week. De basis voor deze figuren zijn de tijdstippen waarop de melding betrekking had (niet het tijdstip van indienen).

Figuur 7: Verdeling van meldingen over het etmaal³

Figuur 8: Verdeling van melders en meldingen over de dagen van de week³

² Omdat melders op meerdere dagen van de week meldingen ingediend kunnen hebben, hoeft het totaal van de aantallen melders niet gelijk te zijn aan het totaal aantal melders in Tabel 1.

³ Voor één melding in Q4 zijn geen datum- en tijdgegevens beschikbaar. Deze melding is buiten beschouwing gelaten in figuren 7 en 8. Hierdoor wijken de totalen in deze figuren met één melding af van de overige figuren.

7 Bijzonderheden in het vierde kwartaal 2025

Over de volgende onderwerpen, gerelateerd aan daadwerkelijk vliegverkeer in de omgeving van vliegbasis Gilze-Rijen, is het volgende gecommuniceerd:

C-130 vluchten op Gilze-rijen (Oktober 2025)

Op 23 oktober komt een C-130 vliegtuig een aantal tactische naderingen oefenen. Hierbij vliegt de C-130 op lage hoogte over de omgeving

Koninklijke Marechaussee test dronesysteem (november 2025)

Donderdag 27 november voert de Koninklijke Marechaussee een geplande technische test uit met een dronesysteem op en boven vliegbasis Gilze-Rijen. Deze test vindt plaats binnen een tijdelijk ingestelde luchtzone boven het militaire terrein. Het gaat hier om een technische systeemtest die zich volledig richt op de werking van het systeem. De activiteit blijft beperkt tot de vliegbasis, dus u zult hier in de omgeving van de vliegbasis weinig tot niets van merken.

Oefening 'Wolkbreuk': oefenen voor extreem weer (november 2025)

Defensie heeft onlangs Oefening Wolkbreuk uitgevoerd: een realistisch scenario met zware regenval en wateroverlast. Militairen werkten met noodpompen, zandzakken en helikoptertransport om snel hulp te kunnen bieden wanneer wegen onbegaanbaar raken. Dit soort oefeningen helpt ons beter en sneller te handelen wanneer extreme weersomstandigheden toeslaan.

In zijn weblog benadrukt de Commandant der Strijdkrachten dat deze oefeningen niet alleen onze paraatheid vergroten, maar ook bijdragen aan een weerbaarder Nederland. Zijn boodschap: omstandigheden kunnen plotseling veranderen. Door nu te oefenen en te trainen staan we als samenleving sterker.

In onze omgeving kunt u daardoor af en toe helikopterbewegingen of andere militaire activiteit zien. Dat is onderdeel van het voorbereid zijn op uitzonderlijke situaties.

C-130 vluchten op Gilze-rijen (December 2025)

Op 5 december komt een C-130 vliegtuig een aantal tactische naderingen oefenen. Hierbij vliegt de C-130 op lage hoogte over de omgeving

Extra vliegbewegingen vanaf vliegbasis Gilze-Rijen (December 2025)

In de week van 8 tot en met 12 december trainen verschillende onderdelen van de Koninklijke Luchtmacht gezamenlijk vanaf vliegbasis Gilze-Rijen. Tijdens deze trainingsactiviteiten werken F-35s en Apache-gevechtshelikopters samen en wisselen zij informatie uit, zodat zij in het luchtruim beter op elkaar kunnen inspelen. Dit soort oefeningen is nodig om onze vliegers en helikoptercrews goed voorbereid te houden.

Een deel van de training vindt in de avond plaats. Deze avondvluchten vallen volledig binnen de reguliere dag- en avondopenstelling van de vliegbasis. Oefenen bij duisternis is noodzakelijk omdat sommige procedures met apparatuur alleen onder deze omstandigheden realistisch kunnen worden getraind. De vluchten vinden plaats binnen aangewezen militaire oefengebieden in Noord-Brabant.

Voor omwonenden betekent dit dat er van maandag tot en met donderdag s 'avonds extra vliegbewegingen hoorbaar kunnen zijn. Op vrijdag wordt uitsluitend overdag gevlogen. We plannen onze activiteiten zorgvuldig om de hinder zo

beperkt mogelijk te houden, maar sommige oefeningen zijn essentieel voor de inzetbaarheid en veiligheid van onze crews.

Twee unieke wapensystemen werken samen in duisternis (December 2025)

In de week van 8 tot 12 december hebben F-35's en Apache gevechtshelikopters samen vanaf vliegbasis Gilze-Rijen de oefening Agile Tiger uitgevoerd. We begrijpen dat deze oefening in de avond wellicht voor bijkomende geluidshinder heeft gezorgd. Waarom in de avonduren, vraagt u zich misschien af? We leggen het graag uit.

Nacht brengt complexiteit, maar ook realisme, legt Stance, de commandant van het Apache-squadron, uit: Nachtvliegen is altijd complex. We zien minder en hoewel we geavanceerde systemen hebben, vraagt het veel van de bemanning. Maar dreigingen manifesteren zich juist bij nacht. Dus zoeken we de complexiteit bewust op. Daarbij komt dat veel hedendaagse dreigingen juist s 'nachts worden ingezet. Voor onze bemanningen is het cruciaal om onder die omstandigheden effectief samen te werken.

Accelerating
the future
of aerospace

Koninklijke NLR - Nederlands Lucht- en Ruimtevaartcentrum

Het onderzoekscentrum Koninklijke NLR werkt op objectieve en onafhankelijke wijze met zijn partners aan een betere wereld van morgen. NLR biedt daarbij innovatieve oplossingen en technische expertise en zorgt voor een sterke concurrentiepositie van het bedrijfsleven.

NLR is ruim 100 jaar een ambitieuze toegepast onderzoeksorganisatie, gedreven om te blijven vernieuwen ten behoeve van een duurzame, veilige, efficiënte en effectieve lucht- en ruimtevaart. Op objectieve en onafhankelijke wijze leggen we nu het fundament voor een toekomstgericht betekenisvolle, maatschappelijke impact.

In een snel veranderende wereld zijn de behoeftes op het gebied van mobiliteit en stabiliteit continu in beweging. Bewust van de maatschappelijke urgentie, zorgt NLR ervoor dat kansrijke concepten snel het daglicht zien en transformeren in disruptieve oplossingen dan wel incrementele verbeteringen. Dat kunnen we door de combinatie van diepgaand inzicht in de klantbehoefte, multidisciplinaire expertise en de inzet van onze toonaangevende onderzoeksfaciliteiten. Daarbij vormt NLR in binnen- en buitenland de spilfunctie tussen wetenschap, bedrijfsleven en overheid, en overbruggen we de kloof tussen fundamenteel onderzoek en toepassingen in de praktijk.

NLR neemt het voortouw om Nederlandse en Europese doelstellingen te realiseren. Met onze partners werken we daarbij hard aan een veerkrachtig en duurzaam mobiliteitssysteem, en ondersteunen we de Nederlandse Defensie op alle militaire domeinen waarbij ruimtevaart en cyberspace een alsmaar prominentere rol vervullen. Vanuit de hoofdvestigingen in Amsterdam en Marknesse en onze twee satellietvestigingen draagt NLR zo bij aan een veilige en duurzamere maatschappij, waarbij we de concurrentiepositie van het Nederlandse bedrijfsleven verstevigen.

Voor meer informatie bezoek: www.nlr.nl

Postal address

PO Box 90502
1006 BM Amsterdam, The Netherlands
✉ info@nlr.nl 🌐 www.nlr.org

Royal NLR

Anthony Fokkerweg 2
1059 CM Amsterdam, The Netherlands
☎ +31 88 511 3113

Voorsterweg 31
8316 PR Marknesse, The Netherlands
☎ +31 88 511 4444